

COLÒMBIA SETMANAL, del 27 de setembre al 3 d'octubre del 2008
Resum setmanal de notícies sobre el conflicte armat i la construcció
de pau
Escola de Cultura de Pau de la UAB¹

COLÒMBIA: Després de que el president Álvaro Uribe assegurés davant l'Assemblea General de l'ONU que Colòmbia ha millorat en el respecte als drets humans, i que exaltés en aquesta tasca a les FFAA, es van conèixer greus fets que desdiuen les afirmacions del mandatari. El cas més preocupant és el de la desaparició de 46 joves de les localitats de Soacha, a Cundinamarca i altres de l'eix cafeter, en les quals haurien estat reclutats amb enganys i dies després van aparèixer enterrats en fosses comunes i assenyalats de terroristes donats de baixa en enfrontaments amb l'Exèrcit. La Fiscalia va revelar que compta amb declaracions de testimonis que impliquen a militars que reclutaven a joves, i per la seva banda el ministre de Defensa, Juan Manuel Santos, va reconèixer que dins de la Força Pública hi ha comandaments que exigeixen als seus subordinats una quota de cadàvers, per a ser presentats de positius en la lluita contra organitzacions il·legals. L'alt funcionari va anunciar que es constituirà una comissió especial dins de les FFAA per a investigar els fets i va dir que no es tolerarà aquest tipus de pràctiques. Entretant, l'activista de drets humans i membre de la Ruta Pacífica de Dones, RPM, Olga Marina Vergara va ser assassinada per sicaris juntament amb el seu fill, la seva jove i el seu nét, a la seva residència familiar. La RPM és reconeguda, tant a Colòmbia com a l'exterior, per la seva fèrria oposició al reclutament de joves per part dels actors del conflicte armat. Amb el lema "de No parim fills per a la guerra", aquest moviment pacifista actua a favor de la solució política del conflicte armat i acaba de presentar un informe titulat "Les violències contra les dones en una societat en guerra". D'altra part, l'Organització Nacional Indígena de Colòmbia – ONIC, va denunciar que des de l'agost de 2002, en coincidència amb els sis anys de govern del president Álvaro Uribe, han estat assassinats 1.200 indígenes. Mentre la denúncia era difosa, sicaris van assassinar a Raúl Mendoza, governador d'una comunitat indígena Paéz del Cabildo El Penyal, al municipi de Sotará, Cauca, i altres dos indígenes eren assassinats per soldats de l'Exèrcit en una reserva militar a Santa Cruz de Guachavéz, Nariño. El CRIC considera que tots aquests crims tipifiquen el genocidi a que estan sotmesos els pobles indígenes i assenyalava que no existeix cap criminal que fins a la data hagi estat processat per aquests fets, i anuncia que "portaran els seus morts" a la Cort Penal Internacional.

L'Oficina de l'Alt Comissionat per als Drets Humans de l'ONU, va demanar a les autoritats colombianes posar fi a l'onada d'execucions extrajudicials, i urgeix al govern perquè s'esforci a prevenir, investigar, castigar i revelar la identitat dels autors intel·lectuals i materials dels crims. Aquesta agència informa que té coneixement que des del febrer d'aquest any, 35 joves de Montería, Medellín i Tolú Viejo (Sucre), han estat declarats desapareguts i després van aparèixer morts en aparents enfrontaments amb la Força Pública. Per la seva banda, el Fiscal General de la Nació, Mario Iguarán, va revelar que la seva oficina avança la investigació de 588 casos d'homicidis en persones protegides, comesos presumptament per membres de la Força Pública, en els quals s'investiga la mort de 1.015 persones entre les quals es troben 933 homes, 82 dones, i d'ells 48 són menors d'edat. Diu l'alt funcionari que en virtut dels processos s'han dictat 244 mesures d'assegurament, 116 acusacions i que les sentències només arriben a 40. D'altra banda, el Comitè per als Drets Humans i el Desplaçament, CODHES, va revelar en el seu últim informe que el desplaçament forçat a Colòmbia va augmentar en un 41% pel que fa al 2007. Segons CODHES, durant el primer semestre d'aquest any s'han registrat 270.675 noves persones desplaçades, constituint una taxa de desplaçament diari de 1.503 persones, el més alt registrat des de 1985. L'ONG assegura que entre les causes de l'increment del desplaçament hi ha el fenomen de reparamilitarització, la confrontació militar entre l'Exèrcit i les FARC, el temor de les comunitats al reclutament forçat de menors, les fumigacions de cultius d'ús il·lícit i finalment l'enfrontament armat entre les guerrilles de les FARC i ELN als departaments d'Arauca, Nariño, Cauca i Chocó. Pel seu costat el govern rebutja aquestes xifres, minimitza el fenomen del desplaçament i diu que l'informe de CODHES està inspirat en una actitud d'oposició política al govern i a la seva política de seguretat democràtica. Finalment, la Federació Internacional de Drets Humans, FIDH, i la Corporació Col·lectiu d'Advocats José Alvear Restrepo, CCAJAR, en un comunicat conjunt van anunciar que presentaran davant la Cort Penal Internacional, CPI, la situació d'impunitat dels crims comesos per paramilitars entre

¹ www.escolapau.org

l'any 2002 i juliol de 2007. La denúncia es basa en la falta de voluntat i capacitat de les autoritats colombianes per a investigar o iniciar processos contra els més alts responsables d'aquests crims, molts d'ells confessats pels mateixos autors materials. Per això exhorten a la CPI, perquè basant-se en el principi de complementarietat, obri les investigacions corresponents amb la finalitat d'evitar la impunitat i per a obtenir veritat, justícia i reparació integral, drets fonamentals de les víctimes.

El Projecte "Censurat" que dirigeix el sociòleg Peter Phillips, que des de fa 33 anys busca les 25 notícies més rellevants que mai van ser posades a la disposició del públic, pels grans mitjans de comunicació corporatius, que avui exerceixen el control mediàtic mundial, estableix que el seu estudi de l'any 2007/2008 va ocultar el fet que Colòmbia segueix sent el país amb més sindicalistes assassinats al món, tal com ho estableix l'Informe Anual de Violacions de Drets Sindicals, publicat per la Confederació Sindical Internacional. En el que va d'any han estat assassinats 40 sindicalistes, segons l'Escola Nacional Sindical, ENS, i la Central Unitària de Treballadors, CUT.

En la seva primera declaració, des d'una presó a Washington, el cap paramilitar Salvatore Mancuso, va assegurar que les autodefenses van tenir ingerència en les eleccions presidencials i que a més van intervenir per a afavorir l'elecció de molts alcaldes i regidors en els municipis on tenien presència. A més va revelar que cada cap paramilitar manejava un grup de congressistes, amb els quals buscaven influir en un pacte de pau. Mancuso va reiterar que els nexes entre paramilitars i l'Exèrcit sempre van existir i van ser molt estrets i que ell es va reunir en dues ocasions amb el llavors comandant de la XVII Brigada, general Rito Alejo del Río, avui pres pels seus nexes amb el paramilitarisme. D'altra part, el cap paramilitar Hebert Veloza, alies "HH", va ratificar la seva confessió que havia rebut pressions de funcionaris del Govern, perquè no segueixi afectant amb les seves confessions a l'ex-ambaixador a la República Dominicana Juan José Chaux i a l'ex-general Rito Alejo del Río. Alias "HH" es va sostenir en haver rebut missatges enviats, a través d'advocats, pel cap de Premsa de la Presidència, César Mauricio Velásquez. El Govern rebutja aquestes acusacions i diu que amb elles pretenen tendir un feix de dubtes en la conducta dels alts funcionaris de la Casa de Nariño. *Caracol – Radio, Semana, Telesur – Tv, CMI – Tv, El Nuevo Herald, El Colombiano, Argenpress, 27/09/08 – 03/10/08*

VENEZUELA: El president Hugo Chávez va revelar que durant la seva visita a Xina, va proposar al Govern de Hu Jintao, explorar mecanismes de cooperació amb el procés d'integració de l'ALBA, al que pertanyen Veneçuela, Cuba, Bolívia, Nicaragua, Hondures i Dominica. Va explicar que els vincles proposats ja no serien entre països, sinó amb les autoritats de l'ALBA i va revelar que Iran assistirà a la pròxima cimera de l'ALBA, on aquest país asiàtic espera establir els termes de cooperació i intercanvi econòmic amb aquest procés integracionista. D'altra part, el primer ministre rus, Vladimir Putin, va anunciar que Rússia està disposada a estudiar la possibilitat de cooperar amb Veneçuela, en la utilització conjunta de l'energia nuclear amb finalitats pacífiques. Pel seu costat el mandatari veneçolà va dir que advoca per promoure l'ús d'energia nuclear per a la generació d'electricitat, com alternativa a altres fonts d'energia més contaminants, de la mateixa manera que ho estan fent països com Brasil i Argentina. Mentre, el ministre d'Afers exteriors d'Espanya, Miguel Ángel Moratinos, va dir que el seu país no veu malament els plans sobre l'ús d'energia nuclear per part de Veneçuela i amb la cooperació de Rússia, sempre que les seves finalitats no siguin militars i que tinguin totes les garanties i les proteccions que fixa l'Organisme Internacional d'Energia Atòmica, OIEA. *Telesur – Tv, El Mundo – España, Ria Novosti, 27/09/08 – 03/10/08*

EQUADOR: El president Rafael Correa va reiterar la seva decisió de donar per acabat l'acord amb EEUU sobre la base de Manta, després d'haver estat confirmada la Nova Constitució Nacional i en la qual es planteja que el territori equatorià no estarà ocupat per cap força estrangera. Igualment va expressar el seu recolzament als exercicis que realitzaran les Flotes navals de Rússia i Veneçuela en aigües territorials d'aquest país. Va dir que aquest tipus de decisions són de la sobirania de cada país i correspon amb la política de cooperació internacional que Veneçuela té dret. *Ria Novosti, El Comercio – Ecuador, 27/09/08 – 03/10/08*